

Dannebrogsviden

De kongelige flag

Af Søren Cruys-Bagger fra Nationalt videncenter om Dannebrog
Flagkonsulent i Danmarks-Samfundet. Udarbejdet februar 2022.

I anledning af Hendes Majestæt Dronning Margrethe 2.'s 50-års regentjubilæum i januar 2022 bringer Dannebrogsviden en oversigt over de kongelige flag.

Hvad er et flag?

Flaget er et symbol i sig selv. Et flag symboliserer eksempelvis nationen Danmark. Farver og figurer på flaget har en symbolsk betydning og den måde flaget bliver anvendt på rummer også mange lag af symbolik.

Splitflag

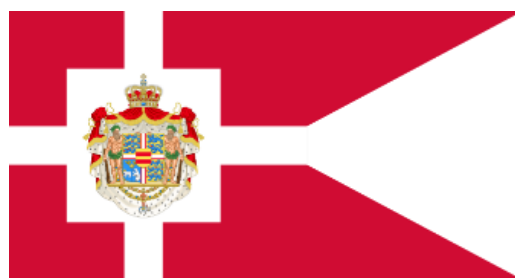
Dannebrog som splitflag er forbeholdt Kongehuset og staten. Splitflaget var at betragte som kongens eget flag eller hans ejendom. Ingen andre end kongen selv kunne bestemme over dets brug, hvor og hvornår det måtte hejSES.

De kongelige flag

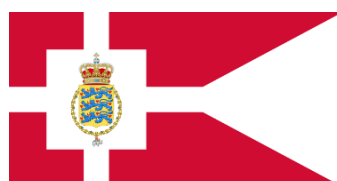
De kongelige flag er Dannebrog som splitflag med særlige mærker indsat hvor korsarmene mødes i et hvidt kvadrat. Den hvide farve i de kongelige flag er i midten gjort mere optrukket og markant, for at skabe et synligt kvadrat. De kongelige flag anvendes til at markere tilstedeværelsen af et medlem af den kongelige familie. Den røde farve i Dannebrog er dannebrogsrød eller den mørkere kraprød.

De 5 dannebrogssplitflag med særlige mærker

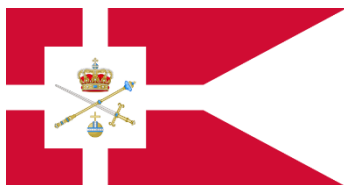
Kongeflaget har siden 1731 haft det kongelige våben i midterfeltet. Det nuværende kongeflag blev indført 16. november 1972 da H.M. Dronning Margrethe 2. godkendte en ny version af det særlige kongelige våben i forbindelse med en ændring af Rigsvåbenet.

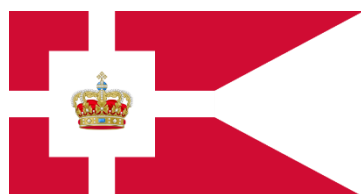
Tronfølgerflaget er H.K.H. Kronprinsens flag. Kronprinsen er ikke benævnt tronfølger. Tronfølger var historisk Dronningen i den periode hvor hun var prinsesse inden hun blev Dronning. Tronfølgerflaget har i midterfeltet det lille kronede danske rigsvåben omgivet af Elefantordenens kæde. Den røde farve er kraprød. Tronfølgerflaget blev indført i 1914.

Rigsforstanderflaget har i midterfeltet de kongelige regalier i form af den kongelige krone, scepter, rigssværd og rigsæble. Rigsforstanderflaget blev indført i 1914. Rigsforstanderflaget er regentens flag, det vil sige det medlem af kongefamilien der fungerer som Regent i tilfælde af Dronningens fravær.

Kongehusflaget har i midterfeltet Kong Christian V's krone og bruges af medlemmer af den kongelige familie bortset fra Dronningen, Kronprinsen og fungerende rigsforstander.

Hofetaternes flag blev indført i 1983. Det har i midterfeltet H.M. Dronningens kronede monogram omgivet af en ege- og en laurbærgren. Der flages med hofetaternes flag fra Det Gule Palæ på flagdage.

Om Kongeflaget

Kongeflag er en betegnelse på det flag som føres af den regerende monark. Det danske kongeflag med det kongelige våben kendes allerede fra 1700-tallet.

Kongeflag adskiller sig som regel fra et lands nationalflag ved at flaget ofte er kongens våben udformet i en flagversion.

Da kongeflaget gik i land

I 1731 blev splitflaget med det fuldstændige rigsvåben i midten, men uden baldakin og kongekåbe (hermelinskåbe), officielt kundgjort som kongeflag.

Det var et synligt symbol for kongemagten, kongens højhedstegn og personlige mærke. Kongeflaget blev hejst som kommandotegn på orlogsskibe hvor kongen opholdt sig. Der skal skydes salut for et flådefartøj der bærer kongeflag, men ikke salut hvis det bærer kongestander. Kongeflaget blev dermed det distinktionsflag som kendetegnsflag der i søværnet.

Denne tradition blev overført til land. Det blev skik og brug at staten også flagede med splitflag på land. Dets betydning som distinktionsflag blev dog først fremhævet i begyndelsen af 1900-tallet. Kong Christian den X. var ikke den første konge som fik hejst kongeflaget over sin residens i København, men dog den første som lod det vaje hver dag han residerede i hovedstaden.